

Kwartaalrapportage

2/07

Landelijke Jeugdmonitor

Rapportage 2e kwartaal 2007

Verklaring der tekens

.	= gegevens ontbreken
*	= voorlopig cijfer
x	= geheim
–	= nihil
–	= (indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	= het getal is minder dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	= een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2005–2006	= 2005 tot en met 2006
2005/2006	= het gemiddelde over de jaren 2005 tot en met 2006
2005/'06	= oogstjaar, boekjaar
1991/'92–2005/'06	= boekjaar enz., 1991/'92 tot en met 2005/'06

In geval van afronding kan het voorkomen, dat de totalen niet geheel overeenstemmen met de som der opgetelde getallen.

Verbeterde cijfers in staten en tabellen zijn niet als zodanig gekenmerkt.

Colofon

De Landelijke Jeugdmonitor wordt samengesteld in opdracht van het Programmaministerie voor Jeugd en Gezin.

De gegevens zijn afkomstig van:

- Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)
- Centrum voor Werk en Inkomen (CWI)
- Dienst Justitiële Jeugdinstellingen (DJI)
- Gemeentelijke Basisadministratie (GBA)
- Intomart GfK
- Korps Landelijke Politiediensten (KLPD)
- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
- Ministerie van Justitie
- Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
- Programmaministerie voor Jeugd en Gezin
- Rijksinstituut voor volksgezondheid en milieu (RIVM)
- STIVORO
- TNO
- Trimbos-instituut
- Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC)

De uitvoering van de Landelijke Jeugdmonitor is in handen van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Omslag-ontwerp:

TelDesign, Rotterdam

Inlichtingen:

Infoservice Jeugd, telefoon (088) 570 75 75
(maandag–vrijdag, 09.00–17.00 uur) of via het contactformulier op <http://jeugdmonitor.cbs.nl>

Copyright:

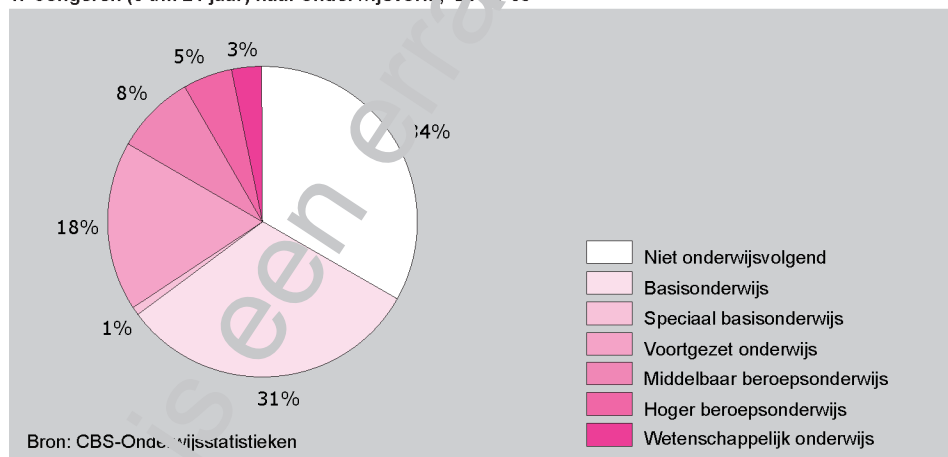
Centraal Bureau voor de Statistiek.

Op weg naar een betere kwalificatie

Het aantal onderwijsvolgenden en het opleidingsniveau in Nederland is de afgelopen jaren licht gestegen. Vooral de meisjes doen het goed. Hoewel jongeren die succesvol zijn in het onderwijs, is het aantal voortijdig schoolverlaters nog te hoog. Deze jongeren zijn zonder een havo-, vwo-diploma of diploma op mbo-niveau 2 of hoger, de zogeheten startkwalificatie, van school gegaan. Door het kabinet is dan ook de aanval op uitval ingezet. Eén van de genomen maatregelen is de invoering van de kwalificatieplicht op 1 augustus 2007.

Drie van de vier jongeren (tot en met 24 jaar) in Nederland volgen een opleiding. Van de jongeren die niet naar school gaan, is een deel te jong om een opleiding te volgen. Ook zijn er natuurlijk jongeren die al een opleiding hebben afgerond voor hun 25e verjaardag. Het totaal aantal jongeren dat ingeschreven staat voor een opleiding nam de laatste jaren iets toe. Vooral het aantal ingeschreven studenten bij het hoger onderwijs kende een groei.

1. Jongeren (0 t/m 24 jaar) naar onderwijsvorm, 2004/05

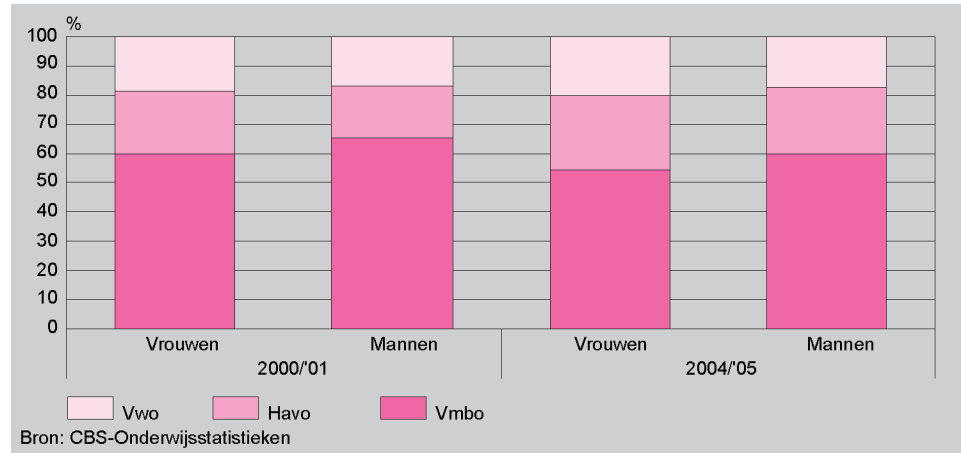

Meisjes succesvol op havo en vwo

Omdat meer jongeren een opleiding volgen, is ook het aantal jongeren dat een diploma haalt toegenomen. Aan het einde van het schooljaar 2004/05 haalden in totaal 356 duizend jongeren een diploma. Een jaar daarvoor waren dat er 8 duizend minder. In het voortgezet onderwijs is het aantal jongeren dat een diploma haalde ongeveer gelijk gebleven. Aan het einde van het schooljaar 2004/05 haalden in totaal ruim 152 duizend jongeren een diploma in het voortgezet onderwijs. Het merendeel van deze geslaagde jongeren heeft een opleiding in het voortgezet middelbaar beroepsonderwijs (vmbo) afgerond. Iets meer jongens dan meisjes hebben een vmbo-diploma op zak. In het hoger algemeen voortgezet onderwijs (havo) en het voorbereidend wetenschappelijk onderwijs (vwo) is dat juist andersom. Zowel op de havo als het vwo slagen meer meisjes dan jongens.

In het voortgezet onderwijs worden jongeren voorbereid op een opleiding in het beroepsonderwijs of het wetenschappelijk onderwijs. Omdat je met een vmbo-diploma nog geen startkwalificatie hebt, moeten de vmbo-geslaagden verder leren. Met een havo- of vwo-diploma heb je wel een startkwalificatie, maar veel havisten en vwo-ers schrijven zich na het behalen van hun diploma in voor een vervolgopleiding.

2. Jongeren met een diploma voortgezet onderwijs

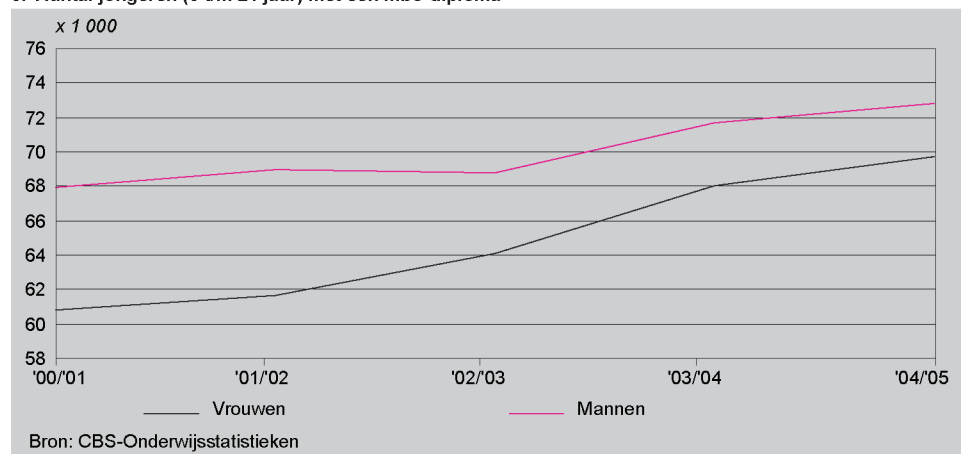

Ook meer meisjes met mbo-diploma

Na hun opleiding in het voortgezet onderwijs haalden ruim 142 duizend jongeren in 2004/05 een mbo-diploma. De afgelopen vijf jaar nam het aantal jongeren dat een mbo-diploma haalde sterk toe. Deze stijging is vooral te danken aan het aantal meisjes dat slaagde voor het mbo. In 2000/01 haalden ruim 60 duizend meisjes een diploma, vijf jaar later zijn dat er ongeveer 10 duizend meer. Het aantal jongens dat een mbo-diploma haalde, nam in deze periode met ongeveer 5 duizend toe.

Het mbo heeft verschillende niveaus. Niveau 1 is voor iedereen toegankelijk en heeft een drempelloze instroom. Met het behalen van een diploma op mbo-niveau 1 heb je echter nog geen startkwalificatie. Voor niveau 2 is minimaal een vmbo-diploma nodig in de basis beroepsgerichte leerweg. Negen van de tien mbo-gediplomeerden halen hun diploma op niveau 2 of hoger en beschikken daarmee wel over een startkwalificatie.

3. Aantal jongeren (0 t/m 24 jaar) met een mbo-diploma

Meisjes ook succesvol in hoger onderwijs

In 2004/05 haalden 38 duizend jongeren t/m 24 jaar een hbo-diploma. Onder deze geslaagde jongeren bevinden zich iets meer meisjes dan jongens. Dat meer meisjes dan jongens een slagen voor het hbo, is niet iets van de laatste tijd. De afgelopen tien jaar overtreft het aantal vrouwelijke geslaagden steeds het aantal mannelijke geslaagden.

Ook in het wetenschappelijk onderwijs (wo) halen meer meisjes dan jongens hun diploma's. Van het totale aantal studenten dat een bul ophaalt, is 61 procent vrouw. Vergelijken met het voorgaande jaar, is het aantal geslaagden van 24 jaar en jonger toegenomen. Dit geldt uiteraard voor het aantal jongeren met een bachelordiploma vanwege het feit dat deze opleidingen feitelijk pas vanaf 2002/03 bestaan. Maar ook voor de master/doctoraal-geslaagden geldt dat de aantallen aanzienlijk zijn toegenomen. Hoewel ook het aantal geslaagde jongens is toegenomen, zijn het vooral de meisjes die voor de toename van het aantal geslaagden zorgen, als gevolg van de snelle groei van de instroom van meisjes in het wo in eerdere jaren.

Zowel voor het hbo als het wo geldt dat niet iedereen voor zijn 25e is afgestudeerd. Ruim een derde van de hbo-geslaagden en ruim de helft van de master/doctoraal-geslaagden is 25 jaar of ouder. Het totale aantal personen met een hbo- of wo-diploma is dan ook hoger dan in de Landelijke Jeugdmonitor vermeld wordt.

Staat 1.
Jongeren tot 24 jaar in het hoger onderwijs naar diploma en geslacht

	Hbo		Wo bachelor				Wo master/doctoraal		
	Totaal	w.v.		Totaal	w.v.		Totaal	w.v.	
		Vrouwen	Mannen		Vrouwen	Mannen		Vrouwen	Mannen
	<i>x 1 000</i>								
2000/01	36,7	21,8	14,9				10,8	6,2	4,6
2001/02	37,8	22,6	15,2				11,0	6,4	4,5
2002/03	38,8	23,3	15,5	1,7	0,7	1,0	11,2	6,6	4,5
2003/04	39,5	23,8	15,7	4,4	2,3	2,1	11,7	7,2	4,6
2004/05	38,3	22,9	15,4	10,1	6,1	4,0	12,9	8,0	4,9

Bron: CBS-Onderwijsstatistieken.

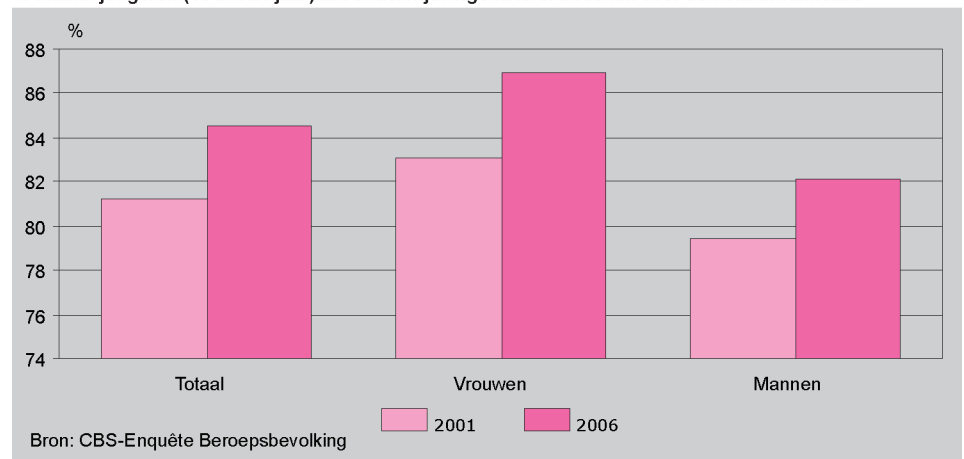
Doel: meer jongeren gekwalificeerd en minder voortijdig schooluitval

Doordat het opleidingsniveau is gestegen, beschikken ook steeds meer jongeren over een startkwalificatie. Toch is er ook nog een grote groep jongeren die het onderwijs voortijdig zonder een startkwalificatie verlaat, de zogeheten voortijdig schoolverlaters (vsv-ers). Het kabinet besteedt veel aandacht aan het behalen van een startkwalificatie. Jongeren met zo'n kwalificatie hebben namelijk een grotere kans op het vinden van een baan en het doorstromen naar betere posities op de arbeidsmarkt. Dit komt niet alleen hen zelf ten goede maar ook de Nederlandse samenleving.

In 2005 telde Nederland bijna 57 duizend nieuwe vsv-ers. Een jaar eerder waren dat er nog bijna 63 duizend. Het aantal nieuwe vsv-ers neemt dus af, maar nog niet sterk genoeg. Gestreefd wordt namelijk naar een maximaal aantal van 35 duizend nieuwe vsv-ers per jaar. Deze doelstelling moet uiterlijk in 2012 gerealiseerd zijn. Door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap is daarom in 2006 de aanval op uitval ingezet. Eén van de genomen maatregelen is de invoering van de kwalificatieplicht in augustus 2007. Dit houdt in dat jongeren leerplichtig zijn tot hun 18e verjaardag of totdat ze een startkwalificatie behaald hebben.

Niet alleen de nieuwe aanwas vsv-ers heeft de aandacht. Ook de totale groep jongeren die het onderwijs heeft verlaten zonder over een startkwalificatie te beschikken, moet kleiner worden. Op de Europese top in Lissabon hebben de ministers van onderwijs zich namelijk tot doel gesteld dat het aandeel jongeren zonder startkwalificatie met 50 procent moet zijn teruggebracht in 2010. Om te zorgen voor een daling van het aantal niet-schoolgaande jongeren zonder startkwalificatie moet het aantal jongeren dat een opleiding volgt en/of een startkwalificatie heeft, dus groeien. In de afgelopen 5 jaar is dit percentage weliswaar gedaald, maar nog in onvoldoende mate om deze Europese doelstelling te halen.

4. Aantal jongeren (18 t/m 24 jaar) dat onderwijsvolgend is of beschikt over een startkwalificatie

Gebruikte begrippen

Lissabondoelstelling

De Lissabondoelstelling is een Europese doelstelling waarin gestreefd wordt naar het halveren van het aantal voortijdig schoolverlaters in 2010. De afgesproken Lissabon-benchmark voor startkwalificatie is voor de 20 tot en met 24 jarigen 85 procent.

Schoolsoorten

vmbo	= voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs
havo	= hoger algemeen voortgezet onderwijs
vwo	= voorbereidend wetenschappelijk onderwijs
mbo	= middelbaar beroepsonderwijs
hbo	= hoger beroepsonderwijs
wo	= wetenschappelijk onderwijs

Startkwalificatie

Een startkwalificatie is de minimale opleiding die nodig is om succesvol de stap naar de arbeidsmarkt te kunnen maken. In Nederland is het niveau hiervan vastgesteld op een diploma op havo-, vwo- of mbo-niveau 2 of hoger.

Voortijdig schoolverlaters

Voortijdig schoolverlaters zijn leerlingen van 12 tot 23 jaar die het (bekostigd) onderwijs verlaten zonder een startkwalificatie. De cijfers over het aantal nieuwe vsv-ers zijn afkomstig van het Ministerie van OCW.

Voortgezet onderwijs - havo

Het havo is bestemd voor leerlingen van 12 tot en met 17 jaar en heeft een duur van vijf jaar. Het havo bereidt voor op het hoger beroepsonderwijs. Havo-gediplomeerden kunnen ook doorstromen naar het vijfde leerjaar vwo.

Voortgezet onderwijs - vmbo

Het vmbo is bestemd voor leerlingen van 12 tot en met 16 jaar en heeft een duur van vier jaar. Voor alle leerlingen zijn Nederlands en Engels een verplicht examenvak. Daarnaast moeten zij twee vakken kiezen die verband houden met hun sector en ook nog eens twee andere vakken of een beroepsgericht programma.

In de gemengde leerweg omvat een beroepsgericht programma minimaal één vak en in de beroepsgerichte leerwegen twee vakken. De meeste leerlingen hebben een examenpakket van zes vakken. Het vmbo bereidt voor op het middelbaar beroepsonderwijs. Leerlingen met een vmbo-diploma van de theoretische leerweg kunnen ook doorstromen naar het vierde leerjaar havo. Vanaf het schooljaar 2002/03 bestaat de mogelijkheid om examens af te leggen in de diverse leerwegen binnen het vmbo.

Voortgezet onderwijs - vwo

Het vwo is bestemd voor leerlingen van 12 tot en met 18 jaar en heeft een duur van zes jaar. Tot het vwo behoren de schooltypen gymnasium (klassieke talen verplicht), athe-neum (zonder klassieke talen) en lyceum (klassieke talen als keuze). Het vwo geeft toegang tot het hoger beroepsonderwijs en het wetenschappelijk onderwijs.

